

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00543/8/2020-03
Датум: 16. 12. 2021. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ
ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

ПРИМЉЕНО: 10. 09. 2022.		
Орг. јед.	Број	Прилог
	30/3	

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 16. 12. 2021. године, донела је

ОДЛУКУ
о акредитацији студијског програма
Мастер академских студија (МАС) – Специјална едукација и рехабилитација
особа са тешкоћама у менталном развоју

Утврђује се да Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, са седиштем у Београду, у улици Високог Стевана бр. 2, ПИБ: 101621989, Матични број: 07017766, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Мастер академских студија (МАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју**, и то у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Специјалне едукације и рехабилитације за упис **50 (педесет) студената** у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

О бразложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Високог Стевана бр. 2, је дана 27. 11. 2020. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Мастер академских студија (МАС) – Специјална едукација и**

рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју (у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00543/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 21. 01. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 25. 01. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 08. 09. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираног СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији СП из диспозитива.

Комисија је, на седници одржаној дана 16. 12. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Мастер академских студија (МАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21) дана 27. 11. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

Стандард 1: Структура студијског програма

Студијски програм, Мастер академске студије (МАС) Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, садржи све елементе утврђене законом. Након завршетка мастер академских студија, студент стиче звање Мастер дефектолог, што одговара Правилнику о Листи стручних, академских и научних назива (Сл. гласник РС 53/2017, 114/2017, 52/2018, 21/2019, 34/2019, 6/2020, 24/2020, 152/2020 и 10/2021). Ове студије трају једну школску годину, односно два семестра, са укупно 60 бодова ЕСПБ, од чега 29 ЕСПБ у првом семестру, а 31 ЕСПБ у другом семестру. За други семестар планирана је реализација стручне праксе, студијског истраживачког рада у областима које су предвиђене програмом и завршни (мастер) рад. Завршни рад и његова одбрана доноси 10 бодова ЕСПБ.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Студијски програм, МАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности преко интернет презентације установе. Основна сврха је посвећена образовању за професију Мастера дефектолога јер студенти стичу опште и специфична знања и вештине у овој области. Студијски програм обезбеђује интеграцију, продубљивање и проширивање знања стечених на основним академским студијама.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Циљеви студијског програма МАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју су јасно дефинисани на начин да су у складу са задацима установе и рефлектују очекиване компетенције.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Установа је описала компетенције на начин да одговарају квалификацијама одговарајућег нивоа Националног оквира квалификација.

Опште компетенције студената, поред компетенција стечених на основним студијама, су: проширене и продубљена знања и вештине процене развојних потенцијала и потребе за подршком особа са тешкоћама у менталном развоју; вештине планирања, имплементације и евалуације методских приступа намењених пружању подршке особама са тешкоћама у менталном развоју у доменима когниције, адаптивног понашања и менталног здравља; способност осмишљавања и спровођења емпиријских истраживања, обраде и интерпретације добијених резултата.

Предметно-специфичне способности су: употреба савремених информационо-комуникационих технологија у овладавању новим знањима о карактеристикама развоја и квалитета живота особа са тешкоћама у менталном развоју; способност интерпретације и интеграције новостечених информација из олигофренологије и других тангентних научних области; познавање широког спектра техника и инструмената за процену развојних способности, образовних и радних потенцијала, животних вештина и био-психо-социјалних потреба особа са интелектуалном ометеношћу и аутизмом; способност правилног избора и примене одговарајућег инструментаријума, практичне примене релевантних интервенција и процедура намењених стимулисању психофизичког развоја и компетенција особа са интелектуалном ометеношћу и особа са поремећајима из спектра аутизма (програми за развијање социјалних вештина, самоодређеног понашања, самозаступања и радних потенцијала, когнитивне и метакогнитивне стратегије учења, као и специфичне методе третмана).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 5: Курикулум

Курикулум студијског програма МАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју садржи листу и структуру обавезних и изборних

предмета и модула и њихов опис. Постоји одговарајућа изборност на позицијама где студенти бирају предмете (предвиђено је да буде најмање 30%).

Студијски програм се одликује флексибилним курикулумом који кроз мноштво изборних предмета студентима нуди различите могућности упознавања са актуелним образовним садржајима из домена скрининга, функционалне процене, планирања интервенције и пружања подршке деци и одраслим особама са интелектуалном ометеношћу, поремећајем из спектра аутизма и другим неуроразвојним поремећајима. Мастер академске студије трају годину дана и подељене су на два семестра. Укупан број ЕСПБ поена у првом семестру је 29, а у другом 31. У првом семестру изучавају се један обавезни и четири изборна предмета. Изборни предмети су разврстани у два изборна блока са по пет предмета, а студент бира два предмета из сваког изборног блока. С обзиром на то да сваки изборни предмет носи пет ЕСПБ поена, изборни предмети су заступљени са 20 ЕСПБ бодова, тј. 33,33% у односу на укупан број ЕСПБ поена на мастер академским студијама. Саставни део студијског програма је стручна пракса у трајању од 90 часова која се реализује у другом семестру. Завршни рад представљен је у две позиције: студијски истраживачки рад (18 ЕСПБ поена) и мастер рад – израда и одбрана (10 ЕСПБ поена). Активна настава на мастер академским студијама заступљена је са 600 часова. У структури студијског програма мастер студија академско-општеобразовни и теоријско-методолошки предмети учествују са 19 ЕСПБ бодова, што чини 31,67% укупног броја ЕСПБ бодова, док су научно-стручни и стручно-апликативни предмета заступљени са 68,33% ЕСПБ поена. Током мастер студија студенти могу активно да учествују у креирању свог образовног профила, будући да им је на располагању велики број изборних предмета и да се могу определити за веома разноврсне теме завршног мастер рада, у складу са личним преференцијама.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Програм мастер академских студија усаглашен је са програмом основних академских студија и програмом докторских студија, тако да студенти имају директну проходност са програма основних академских студија на мастер академске студије, а студенти мастер академских студија на програм докторских студија.

Програм мастер академских студија је компатибилан са више европских мастер програма међу којима издвајамо:

1. програм Едукационско-рехабилитацијског факултета Свеучилишта у Загребу (<http://www.erf.unizg.hr/hr/studiji/diplomski-edukacijska-rehabilitacija>);
2. програм Међународног универзитета у Риохи, Шпанија (Universidad Internacional de La Rioja, <https://www.unir.net/educacion/master-educacion-especial/549201411763/#-descripcion>) и
3. програм Одсека за специјалну едукацију Универзитета у Тесалији, Грчка (The Department of Special Education, University of Thessaly, <http://www.sed.uth.gr/index.php/gr/english/postgraduate-studies/102-english-content/1413-postgraduate-studies-educational-sciences-special-education>).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 7: Упис студената

Планирани број студената на студијском програму за који се тражи акредитација у складу са расположивим могућностима установе и при упису се проверавају способности које одговарају карактеру студијског програма.

Студијски програм МАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју могу уписати кандидати који су претходно завршили основне академске студије које имају најмање 240 ЕСПБ бодова. У прву годину мастер академских студија може се уписати и лице које је завршило интегрисане студије, односно мастер академске студије, остваривши најмање 300 ЕСПБ бодова. Право уписа на мастер академске студије има и кандидат који је стекао високо образовање по прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона о високом образовању (Службени гласник РС 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), завршетком основних студија у трајању од најмање осам семестара, уколико му је општа просечна оцена најмање 8.

Упис се спроводи на основу конкурса који расписује Факултет. Конкурс садржи услове уписа, број студената који се уписује и поступак спровођења конкурса. Редослед кандидата за упис одређује се на основу опште просечне оцене остварене на основним студијама. Право на упис стиче кандидат рангиран у оквиру утврђеног броја студената који се примају.

Кандидат који је завршио основне академске студије на другом факултету или другим студијским програмима Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, а конкурише за упис на мастер академске студије, положе квалификациони испит пре рангирања. Услови полагања квалификационог испита регулисани су одговарајућим одредбама Статута Факултета и Правилника о мастер академским студијама Факултета.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Прегледом Књиге предмета, утврђује се да студенти полагањем испита стичу одређени број ЕСПБ бодова који се утврђују за сваки предмет према оптерећењу студената и према јединственој методологији, и да је за сваки предмет испуњен услов дефинисан Законом о високом образовању у погледу минималног, односно максималног, броја поена који се стичу проверама знања у предиспитним обавезама. Што се тиче пролазности студената, на основу табеле од укупно 61 студената, њих 7 је одустало, 24 пало годину, док је 30 студената дипломирало. Статистички гледано, пролазност је око 50%. Установа је испунила све критеријуме Стандарда 8.

Успешност у савлађивању садржаја предмета студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју континуирано се прати на основу предиспитних активности током активне наставе и полагањем испита и изражава у поенима. Под предиспитним активностима подразумева се присуство и активно учешће на предавањима, вежбама и другим облицима активне наставе и специфични задаци предвиђени програмом сваког наставног предмета. Студент стиче право на полагање испита из одређеног предмета кад испуни задате предиспитне обавезе. Испит може да буде усмени и/или писмени.

Укупан број могућих поена који студент може да постигне на једном предмету је 100, при чemu најмање 30, а највише 70 поена може да оствари испуњавањем предиспитних обавеза. Оцена на испиту се формира збиром пондерисаног броја бодова остварених у свим облицима наставних обавеза студента. Успех на испиту изражава се

оценама: 10 (одличан), 9 (изузетно добар), 8 (врло добар), 7 (добар), 6 (довољан) и 5 (недовољан). У трајну евиденцију о испитима уносе се све оцене, укључујући и оцену 5 (недовољан), док се у индекс уносе искључиво прелазне оцене.

Тему завршног (мастер) рада на другом нивоу академских студија студент може одабрати из области које су предвиђене програмом мастер академских студија. Завршни (мастер) рад полаже се пред, најчешће, трочланом комисијом за одбрану завршног рада, коју чине наставници из исте или сродне научне области из које је одабрана тема рада. Оцена на завршном испиту утврђује се према стандардима који се примењују и за остале испите.

Студент савлађује студијски програм полагањем испита чиме стиче одређени број ЕСПБ бодова, у складу са студијским програмом Специјална едукација и рехабилитација особа с тешкоћама у менталном развоју. Сваки предмет студијског програма има одређени број ЕСПБ бодова који студент остварује након успешног полагања испита. Број ЕСПБ бодова утврђује се на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета и применом јединствене методологије високошколске установе за све предмете студијског програма. Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године. Студијски истраживачки рад се предаје у писаној форми и позитивно оцењен од стране међатора доноси 10 ЕСПБ бодова. Предмет завршног рада позитивно оцењен доноси 6 ЕСПБ и завршен мастер рад, позитивно оцењен од стране Комисије за оцену завршног рада и прихваћеног Извештаја Комисије на ННВ већу, и одбрањен, доноси 12 ЕСПБ бодова.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма МАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама. У реализацији наставе овог програма учествује 15 наставника ангажованих са пуним радним временом. Просечно оптерећење наставника на овом студијском програму је 1,43. Часове активне наставе на мастер академским студијама реализује и 1 сарадник који је ангажовани са пуним радним временом на студијском програму. Просечно оптерећење сарадника на студијском програму другог нивоа студија је 1,20.

Научно-стручна оријентација и квалификације наставника и сарадника у складу су са захтевима наставних предмета, односно ужих научних области којима предмети припадају. Наставници имају задовољавајући број референци из уже научне области којој припада наставни предмет на коме изводе наставу, што подразумева одговарајуће монографије, уџбенике, прегледне чланке, оригиналне научно-стручне радове и слично.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Увидом у достављену документацију за акредитацију студијског програма МАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду и њеним упоређивањем са достављеним прилозима и табелама из Стандарда 9 и 10 извештаја о самовредновању, може се рећи да установа испуњава све критеријуме.

За потребе студијског програма обезбеђени су просторни капацитети у складу са захтевима свих видова наставе. Број студената који се планира за упис на мастер

академске студије је 50 у трајању од једне године, односно два семестра. Студије се изводе на српском језику. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду располаже простором, који је потребан за извођење наставе и спровођење студијског програма (мастер академских студија), у оквиру објекта самог факултета и наставни~~их~~ база (Светог Саве 16-18, КБЦ Звездара, ОШ Бошко Буха, Клиника за рехабилитацију, ОШ Драган Ковачевић, Школа Стефан Дечански, Центар за интеграцију младих) у укупној површини од 6612,5m² што је на укупно 1430 студената, 4,62 m² по студенту. (табела 10.1). Простор који је расположив за извођење наставе у складу је са стандардом који је прописан од стране Националног савета за високо образовање. Установа располаже са 6,992,6m² простора.

Предавања се одвијају у згради Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и у установама за особе са тешкоћама у менталном развоју, на основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи. Вежбе и стручна пракса се изводе у свим институцијама које су референтне за студијски програм.

Установа располаже са 23 библиотечких јединца релевантних за овај студијски програм, од укупно 30. Студијски програм располаже опремом неопходном за извођење наставе.

Постоје адекватна организациона и материјална средства, и постоје адекватни просторни, технички и други ресурси за извођење студијског програма по предвиђеном броју студената.

Установа поседује библиотечки део површине 97m² и 23 библиотечке јединице (табела 10.3), као и базу електронских јединица. У саставу факултета је и библиотечко информациони центар (поседује интернет читаоницу са 20 рачунара и везу са рачунарским центром Универзитета у Београду, као и везу са KOBSON i SCI index базом података преко Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић" (прилог 10.3).

Поседује адекватан број уџбеника (30) доступних на студијском програму (табела 10.4), и нешто мању покрivenост обавезних предмета литературом предметних наставника (табела 10.5).

Такође факултет располаже техничком опремом за спровођење наставе (табела 10.2 и табела 9.2).

Факултет је у прилогима од 10.1 до 10.3 доставио уговоре о закупу, извод из књиге инвентара као и доказ о поседовању информационе технологије, као и прилоге 9.1а. и 9.1б (докази о власништву, уговоре о закупу И уговоре о сарадњи)) као и извод из књиге инвентара (прилог 9.2).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 11: Контрола квалитета

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду је потпуно определен сталном унапређењу квалитета. Контрола квалитета студијског програма MAC Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета, како и дефинише Статут установе (чланови 38, 29, 50, 54-56). Факултет има Стратегију обезбеђења квалитета која је усвојена 2008. године. Овим документом су регулисане мере за обезбеђење квалитета, учесници и подручја (сви студијски програми, наставни процеси, научно-истраживачки и стручни рад, рад и избор наставника и сарадника, рад студената, уџбеници, литература библиотека и информатичка структура, простор и опрема, управљање Факултетом и ненаставна подршка, финансирање факултета, као и учешће студената у процесу самовредновања и провери

квалитета). Премда Стратегија покрива све релевантне области, њени циљеви нису назначени, а нити ток за достизање, када се претпоставља да стратешки документ важи 10 година. Установа ради на дефинисању нове Стратегије у наредном периоду. Пример добре праксе је усвојени Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета (2020-2023) у 2020. години (Прилог 1.3. извештаја о самовредновању). Акциони план – табела акционог плана је саставни део извештаја о самовредновању.

Комисија за обезбеђење и унапређење рада Факултета састоји се од 15 чланова, од којим 5 из редова студената. Кад се одлучује о питањима квалитета на Наставно-научном већу учествују и одлучују студенти који том приликом чине преко 20% чланова Већа. Факултет има и Комисију за самовредновање високошколске установе и студијских програма од 11 чланова, од којих два из редова студената. Последњи извештај о самовредновању је из 2020. године и ови извештаји се јавно публикују на сајту Факултета. Такође пример добре праксе је информатор о раду високошколске установе који се публикује сваке године, од 2014. године и доступан је јавности на интернет презентацији Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију особа са тешкоћама у менталном развоју, Универзитет у Београду. Ова публикација садржи поглавља о сталном унапређењу квалитета.

Самовредновање је саставни део Стратегије обезбеђења квалитета и спроводи се у интервалима од највише три године. Поступак самовредновања утврђен је Правилником о обезбеђењу квалитета и поступку самовредновања, који налаже да се у периодична самовредновања укључују резултати анкетирања студената. Наставно-научно већа усваја извештај о самовредновању. Са резултатима самовредновања Комисија упознаје: наставнике и сараднике, студенте, јавност и надлежне државне органе подношењем извештаја о поступку акредитације. Сваки стандард из извештаја о самовредновању пропраћен је одговарајућом SWOT анализом и предлогом мера за унапређење.

Установа је доставила све неопходне прилоге укључујући и Правилник о уџбеницима усвојен у 2008. години (Прилог 11.3).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен.

На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној дана 16. 12. 2021. године једногласно донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Мастер академских студија (МАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки